

Men kan de koper redelijkerwijs eerst een verwijt maken indien hij, wetende dat een winkel voor het publiek gesloten moet zijn, de winkelier beweegt om die winkel in strijd met de wet geopend te hebben.

Ook zij, die strafbaarstelling van de koper bepleiten, gaan er dan ook van uit, dat de koper alleen als opzettelijke bewerker van een winkelsluitingsovertreding strafbaar zal moeten zijn.

Aangezien hij dit reeds is onder de huidige Winkelsluitingswet en ook zonder meer zal zijn onder de regeling van het onderhavig ontwerp, voor zover zijn handeling valt onder artikel 47, eerste lid, onder 2°, van het Wetboek van Strafrecht, komt de vraag van de strafbaarstelling van de koper, ontdaan van alle bijkomstigheden, hierop neer: voldoet artikel 47 Sr. in het onderhavige geval in zo geringe mate, dat het wenselijk of noodzakelijk is, het bewerken van een winkelsluitingsovertreding door de koper in een afzonderlijk voorschrift als zelfstandig delict strafbaar te stellen?

De leden der commissie, die een dergelijke bepaling voorstaan (welke zij dan willen kleden in een vorm, o.a. voorkomende in de thans vervallen artikelen 18 van de Distributiewet 1939 en 12 en 13 van de Prijsofdrijvings- en Hamsterwet 1939), beantwoorden deze vraag bevestigend. Laakbaar bewerken zou huns inziens aanwezig kunnen zijn, zonder dat de bijzondere voorwaarden voor strafbare uitlokking van artikel 47 Sr. vervuld zijn of althans bewezen kunnen worden, waardoor de koper in de praktijk nagenoeg altijd vrijuit zou gaan.

Het staat echter geenszins vast, dat het feit, dat de koper doorgaans vrijuit gaat, het gevolg is van het falen van het Wetboek van Strafrecht op dit punt. Genoemd feit kan immers evenzeer het gevolg zijn van de juist door bedoelde leden in dit verband naar voren gebrachte weinig krachtdadige controle op winkelsluitingsovertredingen of van de hantering door het openbaar ministerie van het opportuniteitsbeginsel.

Daarnaast is van belang, dat gedurende de 20 jaar, dat de huidige Winkelsluitingswet reeds in werking is, een wezenlijke behoefte tot zelfstandige strafbaarstelling van de koper niet is gebleken, hetgeen er toch op wijst, dat de regeling in het Wetboek van Strafrecht omtrent uitlokking geenszins zo volstrekt onvoldoende is, als bovenbedoelde leden het uitdrukken. Een ander argument hieromtrent valt te putten uit het feit, dat een zelfstandige regeling van de deelneming aanvankelijk wel was opgenomen in de Distributiewet 1939 en in de Prijsofdrijvings- en Hamsterwet 1939, doch dat deze bij de Wet op de economische delicten, in welke wet ten aanzien van de vervolging en berechting van economische delicten toch gestreefd is naar een zo doelmatige mogelijke uitputtende regeling, is geschrapt.

De Minister van Justitie, met wie over het vraagstuk van de strafbaarstelling van de koper naar aanleiding van de bespreking met de Vaste Commissie overleg is gepleegd, is van mening dat een zelfstandige strafbaarstelling van de koper, welke verder gaat dan de reeds ingevolge het Wetboek van Strafrecht strafbare deelneming aan de overtrekking van de verkoper, niet gewenst is en bovendien weinig effectief zou zijn.

Nu zou een zelfstandige strafbaarstelling van de koper volgens de voorstanders van een dergelijke bepaling in ieder geval het voordeel hebben van haar preventieve werking. Men kan zich echter afvragen, of dit ook niet bereikt kan worden door vervolging van enige sprekende gevallen van uitlokking op grond van artikel 47 Sr. met de daarmee samenhangende publicatie in de dagbladen. Tegenover dit vermeende voordeel staan overigens bepaalde nadelen, waarvan sommige reeds in ander verband zijn genoemd, doch hieronder nogmaals in het kort mogen worden vermeld.

Allereerst past een zelfstandige strafbaarstelling van de koper minder goed in het systeem van het onderhavige ontwerp, dat zich geheel richt tot de detailhandelaars. Voorts zou een dergelijke strafbaarstelling eigenlijk thuis horen in de Wet op de economische delicten, in welke wet de nieuwe Winkelsluitingswet haar sanctie zal vinden. Opneming van de strafbaarstelling in eerstgenoemde wet is echter bezwaarlijk, nu men een zelfstandige regeling van de deelneming daarin met opzet niet heeft opgenomen. Tenslotte zal strafbaarstelling van de koper ten gevolge hebben, dat in mindere mate de medewerking van de koper zal kunnen worden verkregen om een door de winkelier begane winkelsluitingsovertreding te bewijzen.

Derhalve is in de Tweede nota van wijzigingen geen bepaling omtrent de strafbaarstelling van de koper opgenomen.

Hierbij gaat een Nader gewijzigd ontwerp van wet, waarin in verband met de invoering van artikel 4a de artikelen opnieuw doorlopend zijn genummerd, terwijl de verwijzingen in de artikelen dienovereenkomstig zijn herzien.

1665 11

NADER GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het gewenst is nieuwe regelen te stellen aangaande de tijd, gedurende welke het verboden is een winkel voor het publiek geopend te hebben en markthandel, straathandel of handel te water te drijven, en voorts, in samenhang daarmee, regelen te stellen betreffende de verkoop door middel van verkoopautomaten;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

1. Deze wet verstaat onder:

„winkel”: iedere besloten inrichting, waar in de uitoefening van kleinhandel of ambacht waren plegen te worden verkocht;

„verkoopautomaat”: ieder toestel, waaruit daarin ten verkoop aanwezige waren, hetzij door inwerking van geldstukken, hetzij door betaling op andere wijze, worden betrokken, zonder dat daartoe onmiddellijke medewerking van andere personen dan de koper vereist is;

„Onze Minister”: Onze Minister van Economische Zaken.

2. Deze wet verstaat mede onder „winkel” iedere besloten inrichting, waar het bedrijf van dames- of herenkapper of dat van portretfotograaf pleegt te worden uitgeoefend.

3. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald, dat voor de toepassing van deze wet onder „winkel” mede worden verstaan andere besloten inrichtingen, waar in de uitoefening van een bij die maatregel aan te wijzen bedrijf het publiek pleegt te worden bediend.

Artikel 2

Het is verboden een winkel voor het publiek geopend te hebben:

- a. op Zondag;
- b. op werkdagen voor 5 uur;
- c. op werkdagen na 18 uur.

Artikel 3

1. Het in artikel 2, onder c, vervatte verbod geldt niet van 18 tot 21 uur in de tijdvakken van 29 November tot en met 4 December en van 20 tot en met 24 December, op Zaterdag 30 December en op 31 December.

2. Het in artikel 2, onder c, vervatte verbod geldt niet van 18 tot 19 uur ten aanzien van winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak rookwaren plegen te worden verkocht, voor zover betreft de verkoop en de aflevering van deze waren.

3. De gemeenteraad kan bepalen, dat het in artikel 2, onder c, vervatte verbod niet geldt op Donderdag tot een door hem aan te geven tijdstip, hetwelk uiterlijk 22 uur kan zijn.

Artikel 4

1. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald, dat het verboden is winkels, waarin een bij die maatregel aan te wijzen bedrijf wordt uitgeoefend, voor het publiek geopend te hebben:

- a. op Maandag voor 13 uur,
- b. op Maandag, Dinsdag of Woensdag na 13 uur, dan wel

c. op Zaterdag na 13 uur, doch dit alleen voor zover betreft winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak waren worden verkocht, die voor gebruik of verbruik in de uitoefening van een beroep of bedrijf plegen te zijn bestemd.

2. De gemeenteraad kan, indien naar zijn oordeel plaatselijke omstandigheden daartoe aanleiding geven, bij door Ons goed te keuren verordening bepalen:

Regeling van de winkelsluiting

a. dat het, in afwijking van het krachtens het vorige lid bepaalde, verboden is de betrokken winkels voor het publiek geopend te hebben gedurende een der andere in dat lid genoemde tijdsruimten;

b. dat het krachtens het vorige lid gestelde verbod niet geldt.

3. De gemeenteraad kan voor winkels, ten aanzien waarvan het eerste lid geen toepassing heeft gevonden, een regeling, als in dat lid bedoeld, vaststellen.

4. Een krachtens dit artikel gesteld verbod geldt niet voor de in artikel 3, eerste lid, genoemde tijdvakken en dagen, noch voor de weken, waarin Nieuwjaarsdag, Tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, Tweede Pinksterdag, Eerste Kerstdag, Tweede Kerstdag of een nationale feestdag valt op een andere werkdag dan de aangewezen dag.

Artikel 5

1. De gemeenteraad kan bepalen, dat het verboden is winkels, waarin een door hem aan te wijzen bedrijf wordt uitgeoefend, voor het publiek geopend te hebben gedurende één door hem aan te wijzen tijdsruimte van ten hoogste twaalf werkdagen of twee door hem aan te wijzen tijdsruimten, ieder van ten hoogste zes werkdagen, per jaar.

2. De in het vorige lid bedoelde tijdsruimten mogen niet voor alle winkels, waarin het aan te wijzen bedrijf wordt uitgeoefend, geheel of gedeeltelijk dezelfde zijn.

Artikel 6

1. Burgemeester en wethouders verlenen aan de eigenaar of beheerder van een winkel, die tot een kerkgenootschap behoort, hetwelk de wekelijkse rustdag op de Sabbath of de Zevendedag houdt, of die te goeder trouw verklaart een godsdienstige overtuiging te bezitten, welke vordert, dat de wekelijkse rustdag op de Sabbath of de Zevendedag wordt gehouden, op zijn daartoe strekkend verzoek voor die winkel:

hetzij ontheffing van het in artikel 2, onder a, vervatte verbod voor de tijd van 8 tot 14 uur,

hetzij ontheffing van een krachtens artikel 4 gesteld verbod.

2. Indien binnen een jaar, nadat een ontheffing is verleend, voor dezelfde winkel een nieuwe ontheffing wordt gevraagd, behoeft aan dat verzoek geen gevolg te worden gegeven.

3. Het is verboden een winkel, waarvoor een ontheffing geldt, gedurende de Sabbath of de Zevendedag voor het publiek geopend te hebben.

Artikel 7

1. Een verbod om een winkel voor het publiek geopend te hebben geldt niet ten aanzien van het in de winkel bedienen van degenen, die op het voor de winkel geldende sluitingstijdstip reeds daarin aanwezig zijn, voor zover het bedienen geschiedt binnen een half uur na dat tijdstip.

2. Het is verboden gedurende de tijd, dat een winkel voor het publiek gesloten moet zijn:

a. iemand in de nabijheid van die winkel te bedienen;

b. vanuit die winkel of een zijner aanhorigheden waren ter aflevering aan het publiek uit te zenden.

3. Het in het vorige lid, onder b, vervatte verbod geldt niet:

a. na 21 uur op 24 en 31 December, indien dit werkdagen zijn, en op Zaterdag 30 December;

b. voor maaltijden en kokswaaren;

c. voor ter herstelling gegeven voorwerpen;

d. voor brood en melk, gedurende de tijd, dat de winkel ingevolge een krachtens artikel 4 gesteld verbod voor het publiek gesloten moet zijn.

Artikel 8

Het is verboden in de uitoefening van markthandel, straathandel of handel te water waren te koop aan te bieden of te verkopen:

a. op Zondag;

b. op werkdagen voor 5 uur;

c. op werkdagen na 19 uur.

Artikel 9

1. Het in artikel 8, onder a, vervatte verbod geldt na 5 uur niet ten aanzien van het in de uitoefening van straathandel of handel te water te koop aanbieden en verkopen van geringe eetwaren.

2. Het in artikel 8, onder c, vervatte verbod geldt in de tijdvakken van 29 November tot en met 4 December en van 20 tot en met

24 December, op Zaterdag 30 December en op 31 December van 19 tot 21 uur niet ten aanzien van de straathandel en de handel te water.

3. De gemeenteraad kan voor ten hoogste een door hem aan te wijzen werkdag per week bepalen, dat het in artikel 8, onder c, vervatte verbod niet geldt tot een door hem aan te geven tijdstip, hetwelk uiterlijk 22 uur kan zijn.

Artikel 10

1. Het is verboden in de uitoefening van een andere vorm van kleinhandel dan het winkelbedrijf, de markthandel, de straathandel of de handel te water, waren aan het publiek te koop aan te bieden, te verkopen of af te leveren gedurende de tijd, dat de winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak die waren plegen te worden verkocht, anders dan ingevolge een krachtens artikel 5 gesteld verbod, ter plaatse voor het publiek gesloten moeten zijn.

2. Het in het vorige lid vervatte verbod geldt niet voor brood en melk gedurende de tijd, dat de winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak die waren plegen te worden verkocht, ingevolge een krachtens artikel 4 gesteld verbod voor het publiek gesloten moeten zijn.

Artikel 11

1. De gemeenteraad kan voor ten hoogste eenentwintig door hem aan te wijzen werkdagen per jaar bepalen, dat de in de artikelen 2 en 8 vervatte zomede de krachtens artikel 4 gestelde verboden niet gelden.

2. De gemeenteraad kan, indien naar zijn oordeel plaatselijke omstandigheden daartoe aanleiding geven, bij door Ons goed te keuren verordening bepalen, dat de in de artikelen 2, 7, tweede lid, onder b, 8 en 10 vervatte verboden niet gelden.

3. De gemeenteraad kan, indien naar zijn oordeel plaatselijke omstandigheden daartoe aanleiding geven, bij door Ons goed te keuren verordening bepalen, dat de in de artikelen 3, tweede lid, en 9, eerste lid, vervatte regelingen niet gelden.

Artikel 12

Burgemeester en wethouders kunnen, al dan niet voorwaardelijk, van de in de artikelen 2, 8 en 10 vervatte en de krachtens de artikelen 4 en 5 gestelde verboden:

a. algemene ontheffing verlenen op grond van plotseling opkomende bijzondere omstandigheden;

b. ontheffing verlenen ten behoeve van liefdadigheidsfeesten en dergelijke, voor zover betreft de ruimte, waarin of het terrein, waarop zij plaats hebben;

c. ontheffing verlenen ten aanzien van veilingen.

Artikel 13

1. Onze Minister kan, op grond van buitengewone omstandigheden van kortstondige aard, die zich ten aanzien van het Rijk of van een deel daarvan voordoen, burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten machtigen om, al dan niet voorwaardelijk, algemene ontheffing te verlenen van de in de artikelen 2 en 8 vervatte en de krachtens de artikelen 4 en 5 gestelde verboden.

2. Een beschikking, waarbij een machtiging wordt verleend, wordt in de *Nederlandse Staatscourant* bekend gemaakt.

Artikel 14

1. Een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 1, derde lid, en 4, eerste lid, wordt niet vastgesteld dan op verzoek van een of meer bevoegde hoofdbedrijf- of bedrijfschappen, als bedoeld in artikel 66, tweede lid, van de Wet op de Bedrijfsorganisatie (*Stb.* K 22), of, bij ontstentenis van deze, van een of meer naar Ons oordeel representatieve organisaties van de betrokken ondernemers en van de betrokken werknemers, welke zijn erkend op grond van artikel 5, eerste lid, van de wet van 22 April 1855 (*Stb.* 32).

2. Een regeling, als bedoeld in de artikelen 3, derde lid, 4, tweede en derde lid, 5, eerste lid, 9, derde lid, en 11, tweede en derde lid, wordt niet getroffen dan nadat de Kamer van Koophandel en Fabrieken is gehoord.

Artikel 15

1. De in artikel 2 vervatte en de krachtens de artikelen 4 en 5 gestelde verboden gelden niet ten aanzien van:

a. apotheken, voor zover betreft de verkoop en de aflevering van genees-, heel- en verbandmiddelen en van heelkundige instrumenten;

b. winkels, waar uitsluitend consumptie-ijs en voor de aflevering daarvan benodigde hulpmiddelen, patates frites of genoemde waren tezamen plegen te worden verkocht;

c. winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak nieuwsbladen en tijdschriften plegen te worden verkocht, voor zover betreft de verkoop en de aflevering van deze waren;

d. winkels in stationsgebouwen, waar uitsluitend of in hoofdzaak boeken, nieuwsbladen, tijdschriften, eet- of rookwaren plegen te worden verkocht, voor zover betreft de verkoop en de aflevering van deze waren;

e. winkels in stationsgebouwen op luchtvaartterreinen, die opengesteld zijn voor intercontinentaal verkeer;

f. winkels, waar brandstof of smeermiddelen voor dan wel onderdelen van voertuigen, vaartuigen of rijwielen plegen te worden verkocht, voor zover betreft de verkoop en de aflevering van brandstof en smeermiddelen voor en van onderdelen voor spoedeisende herstellingen aan voertuigen, vaartuigen of rijwielen;

g. winkels, waar waren ten behoeve van binnenkomende, doorgaande of uitgaande schepen plegen te worden verkocht, voor zover betreft de verkoop en de aflevering van waren ten behoeve van dergelijke schepen.

2. De in artikel 8 vervatte verboden gelden niet ten aanzien van het in de uitoefening van straathandel of handel te water te koop aanbieden en verkopen van:

a. consumptie-ijs en voor de aflevering daarvan benodigde hulpmiddelen en patates frites;

b. nieuwsbladen en tijdschriften;

c. waren ten behoeve van binnenkomende, doorgaande of uitgaande schepen.

Artikel 16

1. De bij of krachtens de voorafgaande artikelen gestelde verboden gelden niet ten aanzien van verkoopautomaten, die zo geplaatst zijn, dat zij niet in een winkel of een zijner besloten aanhorigheden of van daar uit kunnen worden bijgevuld.

2. Het is verboden een verkoopautomaat, als in het vorige lid bedoeld, bij te vullen, dan wel een verkoopautomaat, geheel of gedeeltelijk gevuld, op de in dat lid bedoelde wijze te plaatsen:

a. indien de verkoopautomaat bij een winkel behoort, gedurende de tijd, dat die winkel voor het publiek gesloten moet zijn;

b. in andere gevallen: gedurende de tijd, dat de winkels, waar uitsluitend of in hoofdzaak de waren plegen te worden verkocht, die door middel van de automaat ten verkoop worden aangeboden, ter plaatse voor het publiek gesloten moeten zijn.

3. Een verkoopautomaat, in de nabijheid van een winkel geplaatst, wordt geacht bij die winkel te behoren, indien hij wordt gebruikt door de eigenaar van die winkel.

4. Onze Minister kan, al dan niet voorwaardelijk, van de in het tweede lid vervatte verboden ontheffing verlenen ten aanzien van door hem aan te wijzen groepen verkoopautomaten.

Artikel 17

1. Ten aanzien van de strafvorderingen, vastgesteld krachtens de artikelen 4, tweede lid, onder a, en derde lid, en 5, zijn de artikelen 198, 200, 201 en 202 van de Gemeentewet niet van toepassing.

2. De strafverordeningen, vastgesteld krachtens de artikelen 4, derde lid, en 5, worden binnen acht dagen, nadat zij door de raad zijn vastgesteld, aan Onze Minister toegezonden.

3. De verordeningen, vastgesteld krachtens de artikelen 3, derde lid, 4, tweede lid, onder b, 9, derde lid, en 11, worden afgekondigd op de wijze, bepaald in artikel 203 van de Gemeentewet.

4. Bij de afkondiging van de verordeningen, vastgesteld krachtens de artikelen 4, tweede lid, en 11, tweede en derde lid, wordt melding gemaakt van datum en nummer van Ons besluit, waarbij zij zijn goedgekeurd.

Artikel 18

De Wet op de economische delicten (*Stb.* K 258) wordt gewijzigd als volgt:

a. in artikel 1 wordt het gestelde onder 2°, d, vervangen door: „d. de Winkelsluitingswet 1951;”;

b. in artikel 59, eerste lid, wordt in het bepaalde onder 4°, in plaats van: „onder d en j” gelezen: „onder j”;

c. artikel 81 wordt ingetrokken.

Artikel 19

1. De navolgende regelingen worden ingetrokken:

a. de Winkelsluitingswet 1930 (*Stb.* 460), zoals zij is gewijzigd, laatstelijk bij artikel 81 van de Wet op de economische delicten;

b. het Koninklijk besluit van 10 October 1945 (*Stb.* F 227), zoals dit is gewijzigd bij artikel 81 van de Wet op de economische delicten.

2. De navolgende regelingen van de Secretaris-Generaal van het Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart vervallen:

a. het besluit van 18 December 1941 (*Stct.* 247), tot wijziging van de Winkelsluitingswet 1930 (*Stb.* 460);

b. het Winkelsluitingsbesluit 1941 (*Stct.* 176), zoals dit is gewijzigd, laatstelijk bij artikel 81 van de Wet op de economische delicten;

c. de besluiten van 25 September 1941 (*Stct.* 187) en van 18 December 1941 (*Stct.* 247), tot wijziging van het Winkelsluitingsbesluit 1941.

3. In artikel 1 van het Koninklijk besluit van 21 September 1945 (*Stb.* F 199) vervalt punt b.

Artikel 20

Deze wet kan worden aangehaald als „Winkelsluitingswet 1951”.

Artikel 21

Deze wet treedt in werking acht maanden na de dag van haar afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Economische Zaken,

De Minister zonder Portefeuille,